

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozemstvo
31.50 Lir - nedeljska
izdaja 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Izdaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001 4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filliale:
Novo mesto.

SLOVENE

Bollettino No 978

Intensa attività esplorativa in Tunisia

La base navale di La Valletta bom-
bardata - 5 »Curtiss« ed 1 altro
apparecchio abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate
comunica:

In Tripolitania nessuna azione di ri-
lievo; la caccia germanica abbattuta in combat-
timento 5 »Curtiss«.

Intensa attività esplorativa da ambo le parti
in Tunisia, dove mezzi corazzati nemici ve-
nivano respinti dal tiro dell'artiglieria.

La base navale di La Valletta (Malta) è
stata bombardata da una nostra formazione
aerea.

Apparecchi britannici hanno sorvolato Roc-
cella Marina, Siderno e Gioiosa (Reggio
Calabria) lanciando alcuni spezzoni e mitra-
gliando due treni: un morto e tredici feriti. Tutti
colpiti da pallottole esplosive.

Sono stati pure mitragliati un treno tra
Cassibile e Avola (Siracusa) e la stazione di
Brolo (Messina): vengono segnalati un morto
ed alcuni feriti.

Sulla rotabile Vittoria-Ragusa altro
apparecchio sparava raffiche di mitragliatrice,
ma centrato dal tiro contraereo, precipitava in
fiamme.

Dalle varie missioni belliche due nostri ve-
livoli non sono rientrati.

Il piroscafo nemico di medio tonnellaggio,
citato ieri nel bollettino come colpito da un
aerosilurante, capo equipaggio tenente pilota
Battista Mura, risulta affondato.

Vojno poročilo št. 978

Živahno ogledniško delovanje v Tunisu

Pomorsko oporišče v La Valletti
bombardirano - 5 »Curtissov« ter
1 drugo letalo sestreljeno

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

V Tripolisu ni bilo nič posebnega; nem-
ški letalci so v boju sestrelili 5 »Curtissov«.

Močno obojestransko ogledniško delovanje v
Tunisu, kjer so bila sovražna oklepna sred-
stva odbita s topniškim ognjem.

Naša letalska skupina je bombardirala po-
morsko oporišče v La Valletti (Malta).

Angleška letala so priletela nad kraje Roc-
cella, Marina, Siderno in Gioiosa
(Reggio Calabria), kjer so spustila nekaj bomb
ter obstreljevala dva vlaka; eden mrtev in 30
ranjenih. Vsi so bili ranjeni z eksplozivnimi kro-
glami.

S strojnimi letali je bil obstreljevan tudi vlak
med Cassibile in Avola (Siracusa) ter
postaja Brolo (Messina); ena oseba je bila
mrta, nekaj pa ranjenih.

Neko drugo letalo, ki je tudi streljalo s stroj-
nico na progo Vittoria-Ragusa, je bilo
zadeto od protiletalske obrambe ter je v plame-
nih treščilo na tla.

Iz raznih vojnih poletov se nista vrnila dve
naši letali.

Sovražni, srednjeveliki parnik, o katerem po-
roča večerjajo poročilo, da ga je iz torpednega
letala zadel vodja posadke poročnik pilot Battista
Mura, je bil potopljen.

Dramatičen Curtinov apel

Saigon, 28. jan. Avstralski ministrski pred-
sednik Curtin je govoril, da Avstralija potrebuje
večje letalske in pomorske sile v južnozahodnem
Tihem morju. Nato je nadaljeval: »To morje je
preveč važno, da bi ga zanemarjali. Čas hiti in
se zdaj bori skupno z Japonci proti združenim na-
rodom. Pripisovali azijskemu bojišču drugovrsten
značaj, bi pomenilo omogočiti Japoncem dobro iz-
razbo časa, ki ji je potreben za izkoriščanje pri-
dobljenih virov in za pripravo na bitko, ki bi bila
zelo draga za združeno narodo. Za združeno na-
rodo je življenjske važnosti, ohraniti si Avstralijo.
Zavezniki zamuda na Tihem morju bi omogo-
čili konsolidacijo neusmiljenemu sovražniku. Niti
predsednik Združenih držav niti angleški minist-
ski predsednik nista nikdar odločila, kako dolgo
bo trajala vojna proti Hitlerju, toda kakor koli
dolga bo, bo vendar dovolj dolga, da bo Japonska
medtem ustvarila nepremagljivo silo. Ko to govo-
rim« — je nadaljeval Curtin — »sovražnik z vso
svojo silo napada otoke, ki pripadajo avstralski
celini. Če te izgubimo, se bomo znašli v borbi na
naši zemlji proti sovražniku, ki ima boljše strate-
ške točke na morju.«

Pogoj za končno zmago

Madrid, 28. jan. AS: »ABC« piše o vzhod-
nem bojišču in pravi, da to bojišče skupno
vsej zahodni civilizaciji Evropi ter nadaljuje:
»Vojna mora biti totalna, vse ali nič, blaginja
ali beda, gospodarjenje ali sužnost. Ne zadošča
samo zavojevanje mesta, marveč je treba uni-
čiti sovjetsko armado, ki mora izginiti. To je
conditio sine qua non« za končno zmago.«

BERITE IN SIRITE »SLOVENCA«!

Nov uspeh nemških podmornic

Potopljenih je bilo 16 ladij s 103.000 tonami — Junaški odpor branilcev Stalingrada nezlomljen
Kot med Manjičem in Donom očiščen — Pri ofenzivi ob Ilmskem jezeru Sovjeti zgubili 515 tankov

Hitlerjev glavni stan, 28. jan. AS. Nemško
vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole po-
sebno vojno poročilo:

Nemške podmornice so v Sredozemskem in
Severnem morju potopile šest ladij s skupno
28.000 tonami, ki so z blagom plule v močno
zaščitenih mornarških ladijskih spremnih.

Vrh tega so med Grenlandijo in Ekvator-
jem navzlic besnim viharjem uničile deset la-
dij s skupno 75.000 tonami. S tem je nasprot-
nik izgubil še 16 ladij s skupno 103.000 tonami.

Hitlerjev glavni stan, 28. jan. Nemško vrhov-
no poveljstvo objavlja:

Na žariščih obrambne bitke na vzhodu se zo-
perstavljajo naše armade v za borbo najtežjih
vremenskih razmerah in pogojih neomajno vsem
sovražnim napadom.

V Stalingradu je herojski odpor branil-
cev nezlomljen. Sovjetski napadi iz zapadne str-
ni so se zrušili z najhujšimi izgubami za sovra-
znika.

Tudi močni sovjetski napadi, ki so jih pod-
pirali vojni letalci in oklepne sile v zapadnem
Kavkazu so se izjalovili.

V stegi jugovzhodno od Manjiča so oklep-
ne sile zavrnile močne sovražnikove napade, pri
femer se je posrečilo neki strelski diviziji ohraniti
kot med Manjičem in Donom zadnjih so-
vražnih ostankov.

Težki boji zapadno od Voroneža trajajo z
nezmanjšano silo dalje. Po zavrnitvi vseh posku-
sov za obkolitev so se naše čete točno po povelju
umaknile na novo skrajšano fronto. Močni oddelki
letalstva so tukaj uspešno posegali v boje na kop-
nem ter prizadeli sovražniku hude izgube v lju-
deh in gradivu.

Na srednjem odseku vzhodnega boji-
šča samo krajevno bojno delovanje.

Južno od Ilmskega jezera so ostali
od 25. novembra dalje z veliko premočjo uprizor-
jeni sovražni napadi brez uspeha. Oddelki kopne
vojske pod vodstvom armadnega generala Buscha
so tukaj v najtežjih pogojih za borbo ter v ostrem
mrazu in snežnih metežih obdržali vse svoje po-
stojanke. V zadnjih dnevih je bila v tej bitki ob-
koljena večja sovražnikova skupina. Od 26. no-
vembra je bilo na tem odseku uničenih 515 oklep-
nih voz, privedenih mnogo ujetnikov ter ogromno
plena, predvsem težkega in lahkega pehotnega
orožja in tudi drugega vojnega gradiva. Sovražni-
kove krvave izgube so bile izredno visoke.

V bitki ob Ladoškem jezeru je so-
vražnik obnovil svoje napade z motoriziranimi
in pehotnimi silami na široki fronti, vendar je
bil povsod krvavo zavrnjen in je zgubil pri tem
19 oklepnih vozil.

V Severni Afriki obojestransko živah-
no delovanje izvidniških oddelkov. Pristanišče
v Alžiru je bilo ponovno hudo bombardirano.

Ena trgovska ladja in skladišče vojnih zalog
sta začeli goreti. Nemški lovci so razkropili v
tunisko-libijskem območnem področju
sovražne motorizirane oddelke in sestrelili brez
lastnih izgub pet sovražnih letal.

Pri poskusih, da bi angleška letala podnevi
napadla področje ob Nemškem zalivu, so
se po zaslugi protiletalske in lovske obrambe
končali z velikimi izgubami za sovražnika. Osem
štirimotornih bombnikov in še neko drugo so-
vražno letalo so sestrelili lovci in protiletalski
topničarji z morja.

Pri nočnih napadih na zapadno nem-
ško ozemlje je imelo civilno prebivalstvo
izgube. Na javnih postopjih, kulturnih zgradbah
in bolnišnicah, kakor tudi v stanovanjskih prede-
lih je nastala znatna škoda. Pri teh napadih
je bilo sestreljenih šest bombnikov.

Berlin, 28. jan. AS: O včerajšnjem dnev-
nem napadu nekaj ameriških bombnikov na
nemško ozemlje, so se izvedle naslednje po-
drobnosti: Nemški lovci so takoj prestregli so-
vražna letala ter prisilili letalce, ki so leteli v
veliki višini, da so zmetali večino svojih bomb
v vodo. Tudi protiletalska obramba je streljala
na sovražna letala. Sestreljenih je bilo osem
ameriških bombnikov. Verjetno se zaradi tež-
kih poškodb še druga letala niso mogla vrniti
v svoja oporišča. Nekaj bomb je padlo na stan-
ovanjske četrti in povzročilo nekaj žrtev med
civilnim prebivalstvom. Škoda na hišah ni po-
membna. Istovrstno je skušala druga skupina
bombnikov zmešati nemško protiletalsko ob-
rambo z napadom na druge kraje. Ta manever
se je popolnoma ponesrečil.

Berlin, 28. jan. AS: Dne 27. januarja zve-
čer je izvedel nekaj angleških bombnikov ter-
roristični napad na dansko prestolnico (Kopen-
hagen). Bombe so padle v notranjost mesta in
so povzročile žrtve med civilnim prebival-
stvom. Nekaj napadajočih letal je sestrelila
protiletalska obramba.

Dr. Goebbels o totalni vojni

Berlin, 28. januarja. AS. Vojna se bliža morda
hitreje, kakor pa bi morda mislili, svoji dramatični
točki — piše nemški propagandni minister dr. Goeb-
bels v uvodniku, ki je izšel v tedniku »Das Reich«.
Orjaški boj za naš obstanek je stopil v obdobje,
ko ni več dovoljno zapirati oči pred stvarnostjo
dejstev. Vsi smo si edini v tem, da moramo storiti
več, mnogo več, kakor pa smo storili doslej, da do-
sežemo čimprej in na najboljši način cilj, ki si ga
tako zelo želimo od zmagovitega miru. Težave, ki
so se pokazale med to vojno bodisi na bojišču sa-
mem ali pa doma, so ustvarile potrebo po trdih
odločitvah, ki so že znane, in po tistih, ki bodo
v bodoče še prišle. Nove žrtve, ki jih moramo in
jih bomo morali dati v tej vojni za ohranitev naše
narodne skupnosti, so za ves narod nujna potreba.
Več sile je v nas — nadaljuje v svojem članku
dr. Goebbels — kakor pa si morda sami mislimo,
vsekakor pa mnogo več, kakor pa smo je doslej
prikazali za dosego tega najvišjega našega cilja.

Od danes naprej — kakor je bilo poročeno —
je vsak nemški državljani moškega ali ženskega
spola (moški od 16 do 65, ženske pa od 17 do
45. leta starosti) po zakonu dolžan delati za vojne
namene ter s tem pomagati k zmagi. Ta zakon
odgovarja drugje morali dolžnosti. Čim večja so
bremen, ki jih nalaga vojna, tem pravičnejše je,
da se ta bremen pravilno porazdeli med posame-
zne državljane, pa čeprav se posameznikom
morda zdi še tako nezno. Kakšen pomen in
kakšno vrednost — vzklika člankar — naj bi imela
izguba svobode vsega nemškega naroda! Ne mo-
remo prikrivati dejstva — nadaljuje člankar — da
bodo sedanj in bodoči ukrepi globoko posegli v
življenje vsakega posameznika in družine. Vse to
je zelo neprijetno, a neizogibno. Civilno prebival-
stvo mora biti v totalni vojni, kakršna je sedanja,
postavljeno na isto stopnjo kakor vojak na bo-
jišču. Vsi, ki jim je danes koristno delo v Nemčiji
se tuje, morajo prijeti zanj ter zavzeti mesto, ka-
mor so poklicani, da tako podpirajo vojsko na bo-
jišču. Treba je imeti pred očmi, da številni nemški
državljeni niso za sedanja totalno vojno storili dru-
gega, kakor da so o njej govorili, ne da bi za to
nosili neizogibne posledice.

Mi danes stanujemo — piše dr. Goebbels —
še v dobro zakurjenih sobah, imamo streho nad
glavo, se zvečer vlečemo v mehko posteljo in se
lahko dobro pokrijemo, imamo še dovolj hrane in
pijave in nam niti ne manjka razvedrila ob radiu,
v gledališčih, v kinematografih in ob dobrih knji-
gah. Dostikrat ljudje bero vojna poročila, ne da
bi pri tem kolikšak pomislili, kaj pomenijo posame-
zne besede v teh poročilih in ne da bi jih kaj
ganilo pri arcu tisto, kar se dogaja na bojiščih, kjer
besni bojni metej. V kakšni zvezi je vse to s to-
talno vojno? Kdo more navesti kak odatek iz vse
svetovne zgodovine, kjer bi bilo napisano, da je
nov veliki imperij nastal po lahkih zmagah, pri
katerih je sodeloval samo del naroda? S tem je
treba računati — končuje nemški propagandni mi-
nister svoja izvajanja — in le tedaj, če bomo to

upoštevali, bo kriza dobila značaj navadnih posku-
sov, za katerimi se bo lahko pokazalo jasno ob-
zorje, obzorje, ki ne bo vzbujalo nobene zaskrb-
ljenosti več. Samo en greh je, je dejal nek mo-
drinar, namreč podlost. Ne delajmo tega greha in
bodimo pogumni!

Razočaranje nad sestankom Roosevelt-Churchill

Stockholm, 28. januarja. AS. Splošni vtis, ki
prevladuje v londonskih političnih krogih o
slovnem sestanku v Casablanci, je tak, da
Roosevelt in Churchill nista dosegla svojega
cilja. Najprej močno zmanjšuje pomembnost
sestanka dejstvo, da ni bilo tam Stalina, za ka-
tereja je uradna objava povedala, da je izostal
zaradi vojnih dogodkov na vzhodnem bojišču.
List »Daily Mirror« prinaša sliko Churchilla in
Roosevelta, ki se mučita, da bi sestavila po-
zdravno brzojavko Stalinu, ta pa stoji v kotu
in ju gleda s porogljivim nasmeškom. Zraven
je zapisano: Očitno je Stalinu mnogo več do
nastopov na vzhodnem bojišču, kakor pa do te
konference.

Drži, da ni bilo na posvetu prav nobenega
zastopnika sovjetske vlade. Tudi slovesno za-
gotovilo uradne objave, da bodo zavezniki od-
slej stili vse, kar je v njihovih močeh, da bi
olajšali Sovjetski Rusiji njene naloge, je mno-
go politične ljudi pustilo v dvomih, ne da bi
pri tem omenjali sovjetke, ki so vajeni teh in
takšnih praznih obljub. Konferenca, trdi list
»Daily Herald« z vsemi levčarskimi listi, je
zgrešila svoj cilj in sicer: 1. zato, ker se zdi,
da ni bil dosežen sporazum glede poenotenja
zaveznikov vojnih ciljev; 2. zato, ker se ni bilo
mogoče sestaviti tolikanj pričakovane skup-
nega zaveznikovega vojnega sveta, katerega se-
stava je bila zaradi odsotnosti sovjetrov nemo-
goča in bo ostala nemočena vse do tlej, dokler
ne bo odstranjeno tiho tekmovalstvo med Lon-
donom, Washingtonom in Moskvo; 3. zato, ker
se je razblinilo upanje, da bi poravnali De
Gaulleja in Girauda, ki sta bila izredno povab-
ljena na to konferenco.

Posebni dopisniki angleških in ameriških
listov v Casablanci vedo povedati o tej reči za-
nimive podrobnosti. Tako naj bi bilo silno oča-
ljivo videti De Gaullea, kako je nejevoljno pro-
žlil roko svojemu tekmeču Giraudu pred očeto-
skimi očmi Roosevelta. Drži, da je De Gaulle
med razpravo zavrnil več predlogov, med njimi
predlog, da se sestavi neke vrste trojica za vod-
stvo Severne Afrike. Poleg De Gaullea in Gi-
raudja naj bi bil v tej trojici tudi zastopnik
francoskih monarhistov. V debati je prišlo med
obema nasprotnikoma do viharnih nastopov.

Skoraj vse angleški tisk pove, da popolni
sporazum med De Gaulleom in generalom Gi-
raudom ni bil dosežen. Sem pa tja omenja kak

list, da so bili to le uvodni razgovori. Uradna
objava se je izognila sleherni omenbi te fran-
coske zadeve. Danes prevladuje mnenje, da
so to konferenco, ki bi morala sicer biti kje
drugje, na primer v Londonu ali Washingtonu,
priredili v Casablanci le zato, da bi poudarili
potrebno in pomen združitve, vseh svobodol-
jubnih Francozov. Toda očitno je, da je ta
nakana zgrešila svoj cilj.

List »Times« je razočaran nad uspehi kon-
ference v Casablanci in se vprašuje, kakšni so
napadalnici načrti zaveznikov za letošnje leto in
če ti načrti sploh so. List pravi, da še vedno
drži nevarnost oseh podmornic, ki utegnejo
onemogočiti sleherni pobud.

Popis sestanka je bogat na raznih dogo-
bah. Da so na stanovanjem predsednika Roose-
velta stalno križarile močne parole ameriških
letečih trdnjav, človeka ne sme presenečati,
ker je bilo treba takoj preprečiti morebitni
napad oseh letal. Zavezniki vlade so se tako
bale, da bi novica o tej konferenci prispela v
Evropo, preden bi bila zaključena, da so od-
redile najstrožjo cenzuro za vse časopisne hrzo-
javke prav do sredi. Čeprav se je že predveč-
rašnjim govorilo v Londonu čisto odkrito o
konferenci v Casablanci in o navzočnosti Church-
illa in Roosevelta, vendar so dobili dopisniki
švedskih in nevtralnih listov strogo prepoved,
da ne smejo svojim listom poslati novice o
Casablanci pred včerajšnjim jutrom.

V razgovorih, ki jih je imel z merodajnimi
angleškimi političnimi razlagalci, je dopisnik
švedskega lista »Aftonbladet« ugotovil, da je
uspeh konference povzročil v angleškem jav-
nem mnenju precejšnje razočaranje, ker je
ostala kopica nujnih in važnih vprašanj ne-
rešenih. Potem je novica o tem, da je bil na
konferenci navzoč tudi lord Monbatten, dala
britanskemu tisku misliti, da pripravljajo za-
vezniki napade na severno trdnjavo v slogu,
kakor je bil tisti pri Dieppeu. Število kandi-
datov na prevzem vrhovnega poveljstva za-
vezniških sil v Severni Afriki se od dne do
dne množi. Imenoma Marshall, Alexander, Eisen-
hower se je pridružilo tudi ime generala Wa-
wella.

Vojaška moč narodne Kitajske

Tokio, 28. jan. AS: »Wee Gazette« objavlja
nekaj poročil o oboroženi sili vlade v Nan-
kingu. Po teh poročilih je narodna kitajska
vlada v kratkem času organizirala moderno ar-
mado ter mornarico, ki ima nad 16 bojnih la-
dij, 36 topničark in 6 linijskih ladij. Kopenska
vojska ima 42 divizij, 4 neodvisne brigade in
13 neodvisnih armadnih korpusov. Poleg tega
je v severni Kitajski še 20 moderno oboroženih
armadnih zborov. Te čete podpirajo Japonci
pri čiščenju tolp, ki motijo javni red. To šte-
vilo so pomnožili še od Cankajjske odpadli
generali in vojniki, ki imajo 20 divizij, 6 neod-
visnih brigad in 3 neodvisne armade z nad
600.000 vojakov.

Sestanek japonskih vojaških pristožnikov v Rimu

Rim, 28. jan. AS: Japonski vojaški pristo-
žniki iz Evrope so se ob priliki svojega sestanka
v Rimu danes zjutraj ob 10 vpisali v dvorno
knjigo v palači Kvirinale, nato pa so položili
venec na grob Neznane vojske.

Nemška sodba o Casablanci

Berlin, 28. jan. AS: »Diplomatsko-politična
korespondenca« pripominja naslednje k sestanku
med Rooseveltom in Churchillom v Casa-
blanci: Reuter sam je moral zaznamovati razo-
čaranje londonskih političnih krogov nad sko-
raj negativnim izidom pogovorov med obema
državnikoma. Na tem sestanku niso bila rešena
resnično važna vprašanja po željah in pričako-
vanjih ameriškega ter angleškega ljudstva. Tudi
odsotnost Stalina ali vsaj njegovega zastopnika
je v svetovni javnosti utrdila sicer že staro mi-
šljo na popolno nezanimanje, s katerim kremelj-
ski voditelji sledi bolj ali manj programatičnim
in teatralnim manifestacijam njihovih »zavez-
nikov«. Ravno v tej zvezi pripominja list, kakó
sta si Churchill in De Gaulle kot dva stara pri-
jatelja stiskala roke pred fotografom. Francozi

se stavijo v isto vrsto z Maročani in se zavze-
majo, da bi izpolnili želje svojih angleško-ame-
riških gospodarjev, želje, ki ravno v tem tre-
nutku postajajo odločilne. Nezadovoljstvo je še
očitnejše, če se upoštevajo sodbe angleškega ti-
ska in njegova številna vprašanja. Organ nem-
škega zunanega ministrstva navaja nekaj kriti-
k angleškega tiska v zvezi z neuspehom na
konferenci ter zaključuje: Navzlic temu je Roo-
sevelt govoril o bodoči brezpogojni kapitulaciji
trojne zveze, kakor da bi bil ravno on poobla-
ščen objaviti ta sporazum od samih voditeljev
držav trojne zveze, pozabljajoč, da v resnici
niti te, niti druge Rooseveltove prijaznosti ne
morejo vplivati na potek dogodkov in ovirati
dela za zmago trojne zveze.

Ne omalovažujmo vnetij, zlasti ušesnih ne!

Opozorila zdravnika-strokovnjaka ob prezgodnji smrti slikarja Vavpotiča

Smrt umetnika kot je bil pokojni Vavpotič, nam daje priložnost razmišljati, ali je bila njegova smrt res nujna, neizogibna. Njegove bolezni ne poznamo, ker ga nisem poznal kot bolnika in ne vem, ali je bil tragičen izid njegovega obolenja. Iz časopisov, tako kot mnogostevnih, ki so me obveščali o njegovi smrti, izpraševali. Govorilo se je in pisalo, da je podlegel vnetju možganske mrene kot posledice svoje ušesne bolezni. Ali je to res ali ne, ne vem, toda ta prilika naj bo povod za sledeče razmišljanje, ki si ga naj posebej oni, ki zbole ali bolehalo na gnojnem vnetju srednjega ušesa, zapomnijo in ga upoštevajo. O tem sem že večkrat pisal, pa so bolniki brezbržni toliko časa, dokler jih ne začne kaj boleti ali dokler ne nastopi nenadoma katastrofa, ko ni več pomoči. Zato je opozorilo na velike nevarnosti, ki pretijo tako bolnikom, ponovno potrebno in smatram kot še ušesnega oddelka za svojo dolžnost, vedno znova in znova opominjati tozadevno obojete. Piše se o vseh mogočih boleznih. Bral sem ravno kar v časopisu o vranjem prisadu, kot da bi bila ta bolezen bogve kako pogosta, ne berem pa skoraj nikoli o boleznih, ki tako močno posegajo v zdravstvo ljudstva, kot so n. pr. ušesne in nekatere druge bolezni, o katerih bi bilo že davno nujno govoriti.

Pri gnojnih vnetjih srednjega ušesa razlikujemo, ako navedemo le glavna nevarna obolenja, dve vrsti, in sicer tako imenovano akutno in kronično. Akutna vnetja se začnejo večinoma z velikimi bolečinami, dokler ne pretere gnoj ušesno mreno. Tako boleče začetno vnetje privede bolnika večinoma prav hitro k zdravniku, ki prebode mreno, če narava sama ni že bolniš predela. Komaj pa so te glavne bolečine pojenjale, pa ima bolnik že svoje muhe in dostikrat ne verjame, če po tri, štiri ali pettedenskem gnojenju, ki ne poneha, zdravnik predlaga operacijo, posebno takrat, kadar je kost za uhljem, ki večinoma oboli ob enem s srednjim ušesom, na pritisk s pretom boleča. Ker pa kost sama na sebi ne boli, smatra bolnik že za zadosten vzrok — operacijo odkloniti. Že marsikak bolnik je to odklonitev plačal s smrtjo. Večinoma začnejo iztok in drugi bolezenski znaki proti kon-

cu tretjega ali četrtega tedna pojenjavati, kar je znak, da ima obolenje tendenco samo se pozdraviti. V nasprotnem primeru pa je operacija neizogibna. Pa tudi če iztok sam na sebi pojenjuje ali sploh pojenja, nekateri bolniki še niso izven nevarnosti, če se posluž kmalu ne izboljša ali če obstoji glavobol ali kak drug bolezenski znak še nadalje. V takem primeru gre za posebno vrsto nevarnega vnetja, ki more še po preteku mnogo tednov izbruhniti z vso vohemenco na dan; zato mora biti tak bolnik stalno pod nadzorstvom. To vnetje povzroča tako imenovani atreptokokus ali pneumokokus mucosus, nevarna bakterija, ki ji je treba priti z operacijo do živega.

Kronična gnojenja iz srednjega ušesa imajo slabo dišeč iztok, in če gnojenje po daljšem ali krajšem konservativnem zdravljenju ne poneha, tedaj je to znak, da kje v globini razpada tkivo ali slušne koščice ali kost, najraje takrat, kadar gre za tako imenovani ušesni holesteatom, ki kakor rak čimdalje bolj raste in se razvija in uničuje zdravjo kost, dokler ne doseže kak važen del ušesne okolice, bodisi možgansko mreno, največje, v glavo in iz nje vodeče žile ali notranji del ušesa: labirint, ali kak važni živec. Zato je pri teh boleznih zdravljenje nujno potrebno, takisto tudi operacija, posebno tedaj, kadar bolezen preide na imenovane dele. Preden vse te komplikacije nastanejo, so operacije nevarne, saj nam nobeden tako operiran ne umre; pa tudi ob komplikacijah imamo lepe uspehe. Tako n. pr. smo imeli nedavno med petimi operiranimi vnetji možganskih mren tri (3) ozdravljene primere, kar je uspeh, s katerim se moremo ponahati pred komur koli. Toda kolikor prej posežemo operativno vnos, tem gotoveje smemo pričakovati uspeha. Vselej, ko imamo kak smrten primer, je krivda zato na strani bolnika. Tak umrlj je podlegel svoji zanikrnosti, ne pa operaciji, kar tolikokrat beremo v časopisih.

Naj še navedem, da je ušesno zdravljenje včasih dolgotrajnejše in da ni možno bolnike ozdraviti po dveh, treh ordinacijah, kakor slišimo

Dramatsko delovanje GILL-a

Tiskovni urad fašistične zveze sporoča: Zvezno poveljstvo GILL-a je izpolnilo program svojega vsestranskega delovanja ter daje vsak teden v operi zabavne predstave za organizirano mladino, ki se predstav udeležuje vedno v velikem številu ter z največjim zanimanjem. Zadnji je bila predstava komedije »Angel« avtorja, ki so ga predvajali zelo mladi igralci ter si zaslužili v resnici zaslužen odobravanje navzočega občinstva za razumevajočo in zanesljivo igranje. Ekse. Visoki komisar je počastil s svojo navzočnostjo predstavo ter s tem dokazal svoje priznane zanimanje za delovanje GILL-a v prid mladine nove pokrajine.

večkrat najraje v bolniških zavarovanjih, češ, trikrat sem bil že pri vas, pa še nisem zdrav. Pri zadnjem, pred nekaj dnevi operiranem primeru, sem zdravil pacienta tri mesece. Ker se stanje pri tem trinajstletnem bolniku zlepa ni izboljšalo, sem ga radikalno operiral. Pri operaciji se je videlo, kako potrebna je bila, saj je kost pregnila tudi že do možganov in do glavne žile, tako da moramo reči, da bi ta bolniček brez operacije gotovo kmalu podlegel, medtem ko se mu sedaj že dobro godi. Naj to opozorilo zadostuje!

Povrnimo se nazaj k Vavpotiču. Vsakega, tudi še tako malo pomembnega je škoda in življenje vsakega človeka je dragoceno ne samo za njega samega, temveč tudi za druge. In veliko koristi je zvezanosti z vsakim življenjem. Sedaj pa pomislimo, ali ni škoda — vzemimo, da bi bil res podlegel taki bolezni ne da bi se zdravil — ali ne bi bil nepopravljiva škoda, brez potrebe izgubiti tako velikega umetnika, ki je bil pokojni Vavpotič. Škoda za narod, za svoje in za prijatelje. On pa ni bil samo umetnik, ampak tudi oseba, ki je v družbi mnogo pomenila po izrednih lastnostih. Mnenja sem, da bi mogel tak človek še desetletja živeti sebi, svojcem in narodu v čast in korist. Ali ni škoda?

Zato pozivam končno še enkrat: ne omalovažujte nobenih gnojenj kjer koli, najmanj pa gnojenj iz ušes!

Dr. Pogodnik Josip, šef primarij.

Odstranitev lepakov

Tiskovni urad Visokega komisariata sporoča: Določeno je, da se v roku do 1. februarja morajo odstraniti — in sicer to morajo izvršiti hišni lastniki — proglasi, javni pozivi ter druge tiskovine, ki se nanašajo na že pretekli dogodke, lepaki, bodisi da so pritrjeni, bodisi da so izpostavljeni po trgovinah in po drugih javnih lokalih v mestu ali po drugih pokrajinskih središčih. Ta določba ne velja za zidni list »Nova Ljubljana«. Kar se tiče zidnih listov GILL-a, je ta določba omejena samo na mesto Ljubljana.

Če v predvidenem roku tiskovine ne bodo odstranjene, bo odstranitev izvršila javna oblast na stroške hišnih lastnikov.

Iz kulturnega življenja

Šesti simfonični koncert

Zadnji simfonični koncert, v nadaljevanju cele vrste simfoničnih koncertov, zamišljenih v tej sezoni, po številu že šest, je vodil ravnatelj Mirko Polič. Na prvem mestu smo slišali Bellinijevo uverturo k operi »Norma«. V tem delu smo spoznali skladatelja kot umetnika, ki polaga enako važnost na dobre in izvirne domisleke kot tudi na njih skrbno izdelavo. Tudi izvedba uverture je bila prav dobra; orkester jo je podal z zanosom, s čimer je ustvaril primerno razpoloženje za nadaljnje točke. Dvočakov četrti simfonija je skladba, ki zahteva sama zase podrobne študija, da pride do izraza vsa v njej nako-pičena lepota. Če že ne moremo trditi, da je orkester izrčno podal vse polankoski, ki bi pri intenzivnejšem študiju prišlo do veljave, jo je pa vsaj odigral tako, da ni preobčutno izstopala iz celotnega sporeda. Posebno pažnjo, sodeč po izvedbi, je posvetil dirigent kot tudi orkester Poličevemu preludiju, ki je sicer mišljen kot preludij k III. dejanju Poličeve nove opere. Preludij je pisan za veliki orkester. Skladatelj, dirigent z veliko prakso, dobro pozna vse orkestralne zvočne možnosti, ki jih je tudi do dobra izrazil; valed obilice zvočnih efektov ima preludij nekam eksotičen značaj, iz česar bi lahko sklepali, da nosi morda tudi dejanje opere enako oblačje. Tudi s čisto skladateljskega stališča je preludij v svoji vrsti dobro delo; ne pozna nobenega zastoja, ampak se brez oddiha stopnjuje. Če po njem presojamo celotno, sicer še neznanu glasbo Poličeve nove opere, lahko trdimo, da bomo z njo dobili delo, ki mu bo uspeh zagotovljen. Prav dobro je orkester podal tudi Smetanovo simfonično pesnitev »Vltava« iz cikla »Moja domovina«. Dobro so bili karakterizirani posamezni odstavki tega v smislu programske glasbe zasnovanega dela. Isto bi veljalo tudi za Musorgskega simfonično pesnitev »Noč na Lisi gorici, da je bila izvedba ponekod razrahljana. Spored, ki je obsegal po večini sama tehna dela, je bil dokaj obširen, zato ni bilo iz umljivih razlogov mogoče posvetiti vsem skladbam enake pažnje.

Ravnatelj Polič je s tem nastopom dokazal, da je dirigent z velikim izkustvom, ki zna zane-sti v orkester polet, s čimer nujno zajame tudi poslušalce. Tako si je že po prvih taktih Bellinijeve uverture osvojil naklonjenost občinstva. Kljub poudrugornemu sporedu napetost ni popustila ves čas izvajanja. Ves nastop je izžareval toliko življenjsko silo, da tega vtisa niso mogla oslabiti niti nekatera glasbeno ali tehnično manj izdelana mesta. Priznanje, s katerim številni poslušalci niso štedili, je bilo zaslužno. M. T.

Objava o ustrelitvi

Visoki komisar Ljubljanske pokrajine ter Poveljnik XI. Armadnega Zbora, v smislu ukrepa z dne 24. aprila 1942-XX, naznanjata:

Dne 24. januarja t. l. so komunistični banditi, dosedaj neugotovljeni, podlo ubili 31-letnega Antona Martinjaka.

V smislu ukrepa z dne 24. aprila lanskega leta je bila izvršena ustrelitev šestih oseb, ki so zanesljivo krivo terorističnega in komunističnega delovanja.

Kakor smo že pisali, so komunisti ubili 24. januarja uradnika Kmetijske družbe Antona Martinjaka. Mislijo smo, da so komunisti vendarle sprevideli zločinski udeleževanje in pogubnost posledice, ki jih to udeleževanje prinaša ne-prizadetemu prebivalstvu ter da bodo a svojimi dejanji odnehal. Vsi so videli, kakšni ukrepi sledijo raznim atentatom, ki so jih izvrševali komunisti. Treba pa je poudariti tudi, da posledice zločinov ne padajo samo na tistega, ki je direktno ali indirektno soudeležen pri umorih, ampak tudi na drugo prebivalstvo, ki trpi s tem nove omejitve. Ni to morda prvič, da se je zgodil tak zločin in da temu zločinu sledi tako posledice. In ker ni to prvič, bi to moralo komuniste izmodriti, da ne bi pošiljali svojih lastnih ljudi v smrt. Če bi smeli verjeti raznim bajkam o pogumu komunistov, bi bilo logično, da bi se morili sami predstaviti oblastem in ne bi pustili streljanja lastnih tovarišev, ki so gotovo vodilnejši od njih in pomembnejši za stranko. Potem bi že mogli v neki meri govoriti o junstvu.

Treba je pripomniti, da Oblasti brez dvoma podpirajo miren razvoj prebivalstva, a treba tudi poudariti, da bodo kaznovali, in sicer strogo kaznovali vsak zločin, in da bo ta kazen padla tudi na kolektiv, na tisti kolektiv, ki hoče ali noče podpirati zločinstvo komunizma.

Te besede veljajo tudi dobrih, da sodelujejo pri preganjanju komunizma ter pri delu za mirno življenje, ki si zanj Oblasti iskreno prizadevajo, predvsem pa, da se izogibajo vsakega stika in vsake skupnosti s morilci slovenskega naroda, z morilci nedolžnih gimnazijcev, brezobrambnih starčkov, cvetočih deklet ter slabotnih otrok. Le tako bo moglo priti do mirnega življenja.

Komunisti pa naj si ne delajo nobenih utvar glede usode svojih voditeljev, ki se že nahajajo v ječi ali ki je njih delovanje že sicer znano oblastem: ne bodo namreč ušli svoji usodi, če bi se zločini še ponovili.

Ali je vprašanje osuševanja na Barju že rešeno?

Leta 1942. so naši časopisi in med temi tudi mi pisali, da je zaključeno veliko delo, ki je bilo stoletja sen prebivalcev Ljubljane in ljubljanske okolice; namreč regulacija Ljubljane. V resnici se je ogromni napor za uresničenje lažjega odloka vode z Ljubljanskega barja skozi ljubljansko mesto proti Savi lani do kraja izvedel. Lani je bila dograjena — vsaj v surovem stanju — zatvornica pri cukrarni in bo še letos omogočeno trajno uravnavanje vodnega stanja na Ljubljanskem barju. Že lani pa smo večkrat poudarjali misel, da regulacijskih del na Ljubljani, zlasti pa na Barju, ne bo nikoli konec. Resnica je namreč taka, da bo moralo prebivalstvo Ljubljane in Barja trajno delati in stalno žrtvovati, da bo obdržalo zdrave razmere in začelno stanje, ki je bilo uresničeno z zadnjimi razdobji regulacijskih del na Ljubljani. Regulacija Ljubljane je imela dva namena: prvič odstraniti neljubo sliko Ljubljanične struge v mestu, drugič pa omogočiti smotno osuševanje Barja južno od Ljubljane. Drugi namen je bil glavni, prvi pa je postranski, čeprav se je zdelo Ljubljancem, da so v prejšnjih letih delavci trpeli v strugi reke bolj zaradi lepote mesta, kakor pa zaradi koristi, ki bi jo donesla 180 km² obsežna barjanska zemlja, tedaj vedno ogrožena po vodnjaki.

Z regulirano Ljubljano je bilo doseženo oboje. Ljubljana je sicer izgubila svojo včasih pohlevno, včasih pa divje grozoto reko, namesto nje pa je dobila betoniran jarek. Ljubljancem skušajo ta dolgotrajni jarek nekoliko oživeti. Mojster Pločnik je zgradil v sredini mesta nad tem jarkom arhitektonsko krasno tržnico in za bodočnost je zamenjal še druge zgradbe ob bregovih v beton vklepane Ljubljane.

Nad šentjakobskim mostom Ljubljana oživi tudi polet, ko se tam kopljejo in sončijo tisoči Ljubljancem. Od spomladi do nastopa zime pa krase betonske bregove tudi slapi raznih plezalik, vrb žalupek, da celo paradižnikov in fižola.

Toda Ljubljana ima svoje življenje, ko si utira svojo pot in ki prav tako pogosto nagaja delu človeških rok. Leto za letom bo nanašala v svojo strugo gomile proda in kamenja, ki ga bo treba odstranjovati. Je pa tudi še druga nevarnost: cement oziroma beton, vsaj takšna, kakor so ju uporabljali pred leti pri gradnji bregov, ništa nič stalnega. Ako že danes pogledamo n. pr. od Cevljarskega mostu navzgor proti Špieli, vidimo, da je beton že skoraj povsod odpovedal. Dve hudi zimi, lanska in letošnja, sta temeljito opravili svoje uničevalno delo. Voda ima pač to lastnost, da kadar zmrzne v špranjah in razpoklinah, razganja še tako trde oklepje, pa naj bodo ti iz kamenja ali betona. Tako vidimo sedaj že prve posledice uničevalne sile Ljubljane, ki se ne da zlepa ukrotiti. Ljub-

Dotrpel je naš dobri mož, oče, stari oče in tast, gospod

IVAN SUŠNIK

železniški uslužbenec v pokoju

Pogreb blagopokojnega bo v soboto, dne 30. januarja 1943, ob pol treh popoldne iz kapele sv. Petra na Zalah na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Maribor, Zagreb, dne 28. januarja 1943.

Žalujoča žena Marija in otroci
ter rodbine: Tomšič, Lozej, Potočnik, Košca in dr. Žumer.

Iz vzrokov vojne nastaja vročje miru

POT POLITIČNE MOČI PETROLEJA

In danes? Cenitve zalag petroleja so težke, toda trdno stoji, da zaloge v splošnem naglo vpadajo. Podjetje Goodboy & Co. v New-yorku je objavilo meseca junija 1935 cenitev vseh znanih ameriških petrolejskih rezerv. Teh naj bi bilo približno 12 milijard sodov, kar naj bi zadostovalo ob takratni potrošnji za približno 13 let. Te rezerve so imele tele največje ameriške petrolejske družbe:

zaloga petroleja v milij. sodov	Poraba zalog v letu
Standard Oil of New Jersey	3.600 1935
Standard Oil of Indiana	300 1936
Standard Oil of California	11.100 1934
Socony Vacuum	500 1946
Texas Oil Co.	600 1951
Gulf Oil (Mellon)	800 1951

Taxatorji družbe Cities Service Co. so cenili v letu 1939 zaloge USA pa 14 milijard sodov, vseh na svetu pa na 30 milijard; to se pravi, da bo pri sedanji uporabi imela Amerika petroleja še za 12 let, ostali svet pa še za 16 let.

Po cenitvah, ki jih je objavil American Petroleum Institute, so znalske petrolejske zaloge Združenih ameriških držav 1. januarja 1939 17,35 milijard sodov; pri uporabi, kakršna je bila leta 1938, bi zadostovala ta zaloge še za 14,5 let.

Seveda bodo medtem odkrili še nove petrolejske vrelce. Tako n. pr. so odkrili nova petrolejska polja v Illinoisu, v južnozahodnem delu Iowasa in v Kansasu v začetku leta 1939. Toda tako lahko ne bo petrolej nikjer več tekel, kakor teče v Texasu, Oklahami ali v Kaliforniji. Izboljšali vrtno tehniko; razvila se je nova veda geološka tehnikar, ki omogočuje čim bolj izdatno črpanje petroleja. —

14 Geološka tehnika je omogočila črpanje petrolejskih vrelcev tudi tam, koder ni mogoče vrtati navpično, ampak prečno, kakor n. pr. v Wilmingtonu, kjer so petrolejska polja pod Fordovimi tovarnami, pod pristaniškimi napravami in skladišči. Kako je napredovala vrtna tehnika, nam potrjuje dejstvo, da so že leta 1915 mogli vrtati v zemljo največ 1000 metrov globoko, dočim so navrtali leta 1939 neki vrelce v globino 4573 metrov.

Sam tehnični napredek pa ne pomaga dovolj, če ne gre vzporedno z njim tudi organizacijski napredek. Amerika spot priča o tem. Ni bil strah pred Deterdingom vzrok, da je ameriška država posegla v petrolejske kupnje. Predsedniku Hardingu se je zdelo manj nevarno posredovati v inozemstvu, kakor pa napraviti red med svojimi petrolejskimi prijatelji. Sicer je Deterdingov napad prikazal resnico, toda pri tem so bili prizadeti interesi avtomobilske industrije in pa v prvi vrsti 11 milijard dolarjev, vloženih v ameriško petrolejsko industrijo. Vsa ta ogromni kapital mora prinašati obresti in petrolejske družbe so jih tudi dobivale: leta 1937 so imele 604,4 milijone čistega dobička. Že glad po dobičkah je stavljal močne ovire proti vsem državnim ukrepom. Ameriški zakon »law of capture«, ki je dajal vsakemu posestniku neomejeno pravico izkoriščanja zemlje in njenih zakladov, je bil v veliki meri vzrok, da država ni mogla odločitno posesti in zavarovati petroleja svoje zemlje. To je vzrok, zakaj so ameriški vrelci tako naglo usihali. Vsakdo, ki je imel petrolejska polja, jih je hotel čimprej in čim bolj izkoristiti. Ponekod je šel ta razvoj usodno naglo naprej in petrolej je usihal. Zlasti je bilo to tam, kjer je narava sama poskušala, da je petrolej tekel iz zemlje brez posebnih tehničnih priprav. Petrolej je vedno poleg zemeljskega plina in slane vode: voda in plin nosita petrolej na površje, zato je črpanje nepotrebno in sta tako plin kakor slana voda za vsako petrolejsko polje predragoceni dvigalni sili. Če teče petrolej v dan in v noč, slana voda odteče, plin izhlapi, ostane petrolej. In za vse to ni potrebno posebnega dela in napora. Pritisk v zemlji pa poneha tako naglo, da ostane veliko petroleja neizkoriščenega in vrelce usahne veliko prej, kot je treba. Od leta 1915 so zaradi tega skušali uvesti nadzorni svet: Texas, Oklahama, New Mexico in Kansas. Izdali so zakone, po katerih je treba tako izko-

riščati petrolejska polja, da gre čim manj v izgubo. Toda to so bile le 4 države izmed 48 in še pri teh štirih se niso držali predpisanih navodil vsi producenti. Uredba, ki jo je izdala leta 1933 zvezna vlada, ni mogla priti do veljave, ker jo je zavrnilo Vrhovno sodišče kot nasprotno »pisanim pravicom svobodnih meščanov«. Ljudje, kakršni je bil Bobby Manziell, so zmagali nad vsako načrtno previdnostjo.

Ta Manziell se je pojavil leta 1932 z 1 dolarjem in 80 centi v žepu na petrolejskih poljih vzhodnega Texasa. Prišel je boksarske tekme med delavci v petrolejskih obratih, zaslužil pri stavi 300 dolarjev in si jih 700 izposodil od svojega tekmeča Dempseyja. Udeležil se je »divjega« vrtnja, zaslužil denar in ga vtaknil v 100 drugih vrtnih luknjah. Koučno si je zagotovil določ na Gladwaterfieldu in leta 1934 je prišel teči njegov Victory Well No. 1c. Manziell in njegovi tovariši Dempsey sta izčrpal, kar sta mogla izčrpati, ne da bi se vsaj malo menila za zakone. Zvezna vlada ju je tožila. Toda, oba boksarja sta bila oproščena.

Predsednik komisije za racionalizacijo, Thompson, katero so postavile zgoraj omenjene štiri države, je leta 1939 neizpodbitno izračunal, da so ravno v vzhodnem Texasu dosegli v letih 1933 do 1938 samo 695 milijonov sodov petroleja namesto 1400 sodov. Dokazal je, da je brez državne uredbe odteklo 75% navrtane vode, ne da bi jo mogli izkoristiti, skratka, da je bilo samo na tem polju rešenega državi 2 milijardi sodov petroleja in da so proizvajalec prihranili 300 milijonov dolarjev samo s tem, ker jim ni bilo treba postavljati potrebnih naprav.

Toda Thompson je dobro računal. Vse je ostalo pri starem. Thompsonova odkritja niso našla razumevanja. Procsa proti nekdanjemu boksarskemu prvaku je dvignil veliko prahu v ameriški javnosti, a se je končal v njegovo korist, ne pa v korist države. Amerika je bila takorekoč brez moči pri usihajočem vrelcem in proti škodljivemu izkoriščanju petrolejskih polj. Njen »law of capture« ji je ogromno škodoval samo na petroleju. Ker USA ni mogla ničesar ukreniti, je morala iskati petrolejska polja drugod, v drugih deželah. Pričela se je tekma za petrolej, za petrolejska polja in v tej tekmi je prišlo do prepogostih napetosti med USA in Anglijo.

Drobne novice

Koledar

Petek 29. januarja: Franc Saloški, škof in cerkveni učitelj; Valerij, škof; Barba, mučenica. Sobota, 30. januarja: Feliks IV., papež; Marija, devica in mučenica; Savina, sveta žena; Hilpolit, mučenec.

Lunina sprememba: 29. januarja: zadnji krakec ob 9.13. Herschel napoveduje sneg.

Novi grobovi

† Maksim Ropotar. V sredo je v Ljubljani po dolgi bolezni umrl v 38. letu starosti višji finančni pristav finančne direkcije v Ljubljani g. Maksim Ropotar. Na zadnji poti ga bodo popeljali v petek 29. januarja ob 3 popoldne iz kapelice sv. Krištofa na Zalah. Sv. maša zadušnica bo darovana v soboto 30. januarja v cerkvi Marijinega Oznanjenja ob 7.30.

† Jospina Bajc. V Ljubljani je po dolgi bolezni umrla gospa in mati Jospina Bajc. Pokopali jo bodo v petek 29. januarja ob pol 4 popoldne iz kapelice sv. Jožefa na Zalah. Sv. maša zadušnica bo v cerkvi sv. Petra v četrtek 4. februarja ob 7.

† Srečko Vodopivec. Nenadoma je umrl v Ljubljani načelnik knjigovodstva Prehranjevalnega zavoda in računski inšpektor Visokega komisariata g. Srečko Vodopivec. Pokopali ga bodo v petek 29. januarja ob 4 popoldne iz kapelice sv. Antona na Zalah.

† Ivana Avanzo. V Ljubljani je umrla gospa in mati Ivana Avanzo. Rajna leži na svojem domu, Vodmatova cesta 27, do petka ob 11 popoldne. Pokopali jo bodo v petek ob pol 3 popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah. Sv. maša zadušnica bo v cerkvi sv. Družine v Mostah 3. februarja ob sedmih.

Naj vsem rajnim sveti večna luč! Vsem, ki žalujejo za njimi, naše iskreno sožalje!

Izšel je

Vestnik „NAŠA KNJIGA“

št. 6 z lepo in pestro vsebino (program Naše knjige, Bogoslovni knjiž., naše novosti, članki o knjigah, Slovenski knjižni trg itd.)

Prosimo, da ga naročite v naši knjižarni ali v podružnici Mikšičeva cesta 5 in v Novem mestu.

Vestnik dobite brezplačno

Založba Naše knjige, Ljubljana, Mikšičeva

v Ljubljani — Pred škofo 5

Krompir iz Danske

Prihajajo ljudje zaradi informacij, če je krompir, ki je prišel iz Danske, sposoben za sone, čeprav je nekoliko namrznjen. To bo odvisno od tega, kako globoko je namrznjen gomolj. Če je gomolj popolnoma zmrazjen, se pri odtajanju zmehča in je uporaben edino le še za krmo. Če pa je krompir samo nekoliko namrznjen, ostane pri odtajanju trd in tudi na oko zdrav, spominja pa vendar nekoliko na sladek okus. Velika verjetnost je, da niso zmrazjeni ovesci in je razumljivo, da bo ta krompir dobro kalil. Tak krompir se pa tudi lahko preizkusi pred saditvijo na ta način, da damo krompir v male zabojčke, ki jih denemo v topel, svetel prostor in krompir začne odganjati tekom 10 dni. Krompir v vrečah, ki je prišel iz Danske, je navadno samo na eni strani vreče namrznjen, dočim je v sredini in na drugih straneh popolnoma nepokvarjen. Vendar pa namrznjen krompir namoči nenaamrznjenega in zaradi tega izgleda, da je ves krompir v vreči zmrazjen, ker je moker. V resnici pa je večina tega krompirja zdravega, kar se da dokazati na ta način, če krompir stresemo iz vreče, ga razgrnemo na zravnem prostoru in se na primernem kraju že tekom enega dneva posuši. Na ta način dobi krompir zdrav izgled na zunaj, iz česar se da sklepati, da je tudi njegova notranjost popolnoma zdrava in z velikim odstotkom kaljivosti. Sedaj se je temperatura že tako dvignila, da je krompir, ki je bil zmrazjen, že ves odtajen. Tvrda krompir v vrečah, ki so bile namrznjene, sedaj sama odbira in samo odbran krompir stavlja v prodajo.

Iz Cerknice

Zastopstvo »Slovenec«, »Slovenskega doma« in »Domoljub« ter »Slovenske knjižnice« ima za Cerknico in njeno okolico g. Ivan Turšič iz Cerknice 217. Pri njem lahko naročite te časopise. Zbirajo naročila za »Slovenske knjižnice« in ima posamezne izvide na razpolago. Pooblaščen je od uprave listov, da pobira naročnine. Sme sprejemati oglase in omenitve. Vse morebitne pritožbe lahko vložite naročniki omenjenih listov pri njem. Vsakomur je na razpolago z informacijami.

KINO MATICA

Dnevno dvojni spored!

Ob 16.30 in 18.30 film iz življenja zdravnikov med domačini Tabitskega otoka. — Ljubljanska drama v dviji d'žungli! — Izbrani igralci: Giachetti, Pal Javor, O. Toso, Maria v. Tasnady

RUMENI PEKEL

Ob 14.30 napeta detektiv. zgodba z lepo Annelise Uhlig. Smuđenje, jezzi! SKRIVNOSTNA ŽENA

— Odnosi Italije do velikih Nemcev. Soboto, 30. januarja, bo predaval gospod dr. Horst Rüdiger, lektor Nemške akademije v Bolonji o tvari: »Odnosi Italije do velikih Nemcev«. — Predavanje, ki se vrši v okviru Nemško-akademskih izmenjavih odnosov, bo ob 18 v srebrni dvorani hotela Union.

— 50 let Tometove Anke. Kdo je na Viču ne pozna? In kdo bi ji prisodil, da stopa v drugo polovico stoletja. Rodila se je 29. januarja 1893 v prijazni Krki na Dolenjskem, pa jo je — hčer mnogostevilne družine — kmalu vodila trda pot življenja od domače hiše. Vse svoje življenje od rane mladosti ni poznala drugega kot delo in molitev. Zato pa danes lahko z veseljem in ponosom pogleda na uspehe svojega truda. Pri tem delu ji je zvesto pomagal njen življenjski drug Ivan, kateremu je povila štiri otroke, od katerih so trije živi. Ne trdimo preveč, če jo postavimo za vzor vse skozi pridne, poslene in delovne katoliške žene, ki je po teh načelih tudi živel, kar bi lahko potrdil marsikateri, ki je bil deležen njenih dobrot. Zato se ob njenem 50 letnem jubileju pridružimo tudi mi čestitkam Glinčanov, Vičanov

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Razstava slikarja A. Cernigoia. Kakor smo že kratko poročali, imamo v teh dneh v našem mestu pomembno redkost: razstavo lepo zbirke slik mojstra A. Cernigoia iz Triesteja. Razstava bo odprta do 31. januarja. Ne da bi se spuščali v strokovno oceno razstavljenih del in Cernigoiove umetniške vrednosti, lahko mirno trdimo, da se je nadarjenemu in razgibanemu slikarju razstava posrečila, da je dosegla uspeh. Če sodimo po številnem obisku in po živem zanimanju, ki ga je zbudila v javnosti, potem moramo reči, da je moralen uspeh popoln. Italijanski dnevniki »Piccolo«, »Gazzettino«, »Popolo del Friuli« so o razstavi ponovno poročali, priobčili daljše in lažje ocene ter prinesli lepo vrsto razstavljenih del v več ali manj posrečenih reprodukcijah. Ocenjevalci Cernigoiove umetnosti so edini v tem, da umetnik z veliko spretnostjo obvlada čopič, da je mojster v vseh panogah: v olju, v freskah, v akvarelih, monotipizah, litografijah, grafikah in dekoracijah. Na vseh poljih je doma in ustvarja zrela dela, polna pestrosti v barvah in formi. Vsa razstava pravi, da se je Cernigoio veliko šolal, da suvereno obvlada vso slikarsko tehniko in da je zaslužen priznanje, ki ga uživa njegov umetniški sloves. Pozdravljamo tovrstne moderne razstave in odobravamo Cernigoiovo stremljenje, ki skuša pred širokim občinstvom utrditi pot poznanju in razumevanju lepe umetnosti. Ko mu čestitamo k veseli zmagi, ki si jo je priboril v našem mestu, mu iskreno želimo, da bi ne izostal tudi neobhodno potreben materialni uspeh.

Z Gorenjskega

Gorenjska za zimsko pomoč. V soboto in nedeljo so po vsej Nemčiji zopet zbirali prostovoljne prispevke za zimsko pomoč. Koroška je dala 1.204.000 mark, v kamniškem okrožju so nabrali 76.000 v radovljiškem 37.000, v kranski pa 52.233,37 mark. V Kamniku samem, kjer je predaval vodja krajevne skupine Haderlapp o Sovjetski Rusiji, so zbrali za zimsko pomoč 22.836 mark.

Mlekarna na Bledu. Bled je že dolgo pogrešal moderno mlekaro. Doslej je imel samo zbiralnice mleka. Ta je bila zaenkrat preurejena tako, da odgovarja glavnim zahtevam mlekarne. V kratkem pa začne graditi novo poslopje, v katerem bo imela svoje prostore moderna mlekarne.

V Radovljici se je v zadnjem četrtletju lanskega leta rodilo 9 otrok, in sicer 5 fantov in 4 dekleta. Umrla so v tem razdobju samo tri osebe. V Radovljici je bilo od nemške zasedbe do letošnjega leta sklenjenih vsega skupaj 331 porok.

S Spodnjega Štajerskega

Zadnja cestna zbirka je vrgla nad 1 milijon mark. 23. in 24. januarja je bila v vsej Štajerski cestna nabirka za vojno zimsko pomoč. Pri teh nabirkah so na vsem Spodnjem Štajerskem po dosedanjih ugotovitvah nabrali nad 1.200.000 mark.

Koncert za zimsko pomoč v Ljutomeru. Pred nedavnim prirejeni koncert za zimsko pomoč v Ljutomeru je vrgel vsega skupaj 12.000 mark čistega dobička.

Skrb za delo v obratih. 24. januarja je delovni politični urad okrožnega vodstva za mariborsko okolico zbral svoje sodelavce iz vseh obratov in krajevnih skupin. Na tem velikem zborovanju je predaval najprej g. Sajšek o delovnem času in me-

in Bretničanov s željo, da bi ji Bog dal v zdravju, miru in zadovoljstvu dočakati še mnogo let!

— Mrz je za las odjenjal. Suho vreme traja dalje, Herschel sicer napoveduje za prihodnje dni sneg in spremembo vremena, toda barometer je še vedno visoko nad normalo. V sredo je bilo že dan delno oblačno, delno jasno. Dnevni temperaturni maksimum je dosegel točno ledišče. V četrtek zjutraj je bila najnižja jutranja temperatura nekoliko manjša od srede, bilo je — 8,2. Barometer je v četrtek dosegel stanje 771,7 mm. V četrtek zjutraj je valovila nizka megla na Barju in v mostu.

— Spoštujemo svoje velike močje, jih spoznavamo in skušamo posnemati. Eden izmed takih znamenitih Slovencev je Jernej Mozgan, čigar življenjepis je pred kratkim izdala Družba sv. Mohorja. Knjigo dobite v vsaki knjižarni.

— Uprava kina Matice obvešča cenjeno občinstvo, da bosta do nadaljnjega dva dneva sporeda. Ob 14.30 je na sporedu film športno-detektivske vsebine »Skrivnostna žena«. Ob 16.30 in 18.30 se predvaja »Rumeni pekel« z Giachetijem, Marijo Tasnady in Pal Javorjem.

Iz Novega mesta

Upravičene mizarske mojstre, člani novomeškega poverjenikstva obrtnega odseka, pozivamo, da čimprej dvignejo pri svoji obrtni ustanovi bone za nakup mizarskega kleja. Enako pozivamo tudi soboslikarje, da se glede nabave kleja za mešanje barv javijo pri svoji obrtni organizaciji.

di, nato je vodja okrožnega urada Kern predaval o nalogah sodelavcev v obratih, končno je bilo poučno predavanje o spodnještajerski zgodovini.

Lutkovno gledališče v Ptujju je bilo pred nedavnim ustanovljeno. Mladina okrožja Ptuj je ustanovila lutkovno gledališče, ki je v sredi januarja že nastopilo s prvo predstavo pred 300 otroki v Ptujju. Skupina bo po načrtu gostovala po vseh krajevnih skupinah okrožja in po vseh šolah okrožja.

Iz Hrvaške

Najnovejši hrvatski roman. Znani hrvatski književnik in romanopisec Zlatko Milković je te dni izdal svoj najnovejši roman pod naslovom: Tragedija Joakima Puderarja. Delo, ki je peti roman omenjenega pisatelja, je izdala Zagrebška knjižnica lepe knjige.

Razstava hrvaške moderne umetnosti v Nemčiji. Profesor Vladimir Kirin je pred dnevi odpotoval v Berlin, kjer bo pripravil veliko razstavo sodobne hrvaške umetnosti. Na razstavi v Nemčiji bodo zastopani vsi važnejši hrvaški slikarji, kiparji, ki so s svojimi umetninami sodelovali že na razstavi v Veneziji in nato v Zagrebu. Tudi tej hrvaški razstavi bodo dale poseben poudarek Meštrovčeve umetnine.

Gojenci hrvaške vojaške akademije na obisku v Soliju. Osem gojencev hrvaške vojaške akademije je odpotovalo v Solijo, kjer bodo na tamošnji bolgarski carevi vojni akademiji nadaljevali svoje študije.

Zgodovina filozofije. Založba »Knjižnica života« v Zagrebu je izdala prvo knjigo »Zgodovine filozofije«, katero je spisal profesor modroslovnega zavoda Jezusove Družbe v Zagrebu Franjo Šanc.

Skrb za vojne invalide. Uradni list NDH je objavil zakonekno odredbo, po kateri imajo vsi vojni invalidi v NDH pravico do brezplačnega zdravljenja in zdravniške nege ne oziroma na njihovo gnojno stanje.

Priznanje dr. Andriću. Hrvatsko-slovaško društvo v Zagrebu je te dni izdalo slovnico slovaškega jezika, katero je spisal dober poznavalec slovaškega jezika in slovaških kulturnih razmer dr. Josip Andrić. Dr. Andrić je sedaj prejel pismo od Slovaškega jezikoslovnega društva, s katerim mu predčujev tega društva sporoča, da ga je zaradi zaslug za poglobitev kulturnega sodelovanja med Hrvatmi in Slovaki imenovalo za častnega člana omenjenega društva.

Rudarska ambulanta v Zagrebu. V Zagrebu so pred dnevi odprli rudarsko ambulanto, ki trenutno razpolaga z 18 posteljami. Ambulanta ima tudi vse ostale prostore, ki jih mora imeti moderno urejena ambulanta. Ambulanta je odprla Glavna bratovska skladišča.

È repentinamente passato a vita migliore

Vodopivec Srečko

Capo della Divisione Contabilità dell'Ente per l'Alimentazione ed ispettore di ragioneria dell'Alto Commissariato

Del caro defunto conserveremo un vivo ricordo.

Lubiana, addì 27 Gennaio 1943-XXI.

Ente per l'Alimentazione della Provincia di Lubiana

Nenadoma je umrl gospod

Vodopivec Srečko

načelnik knjigovodstva Prehranjevalnega zavoda in računski inšpektor Visokega komisariata

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

V Ljubljani, dne 27. januarja 1943.

Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino

Drobna ljubljanska kronika

Naznanite sobel! Mestno šupanstvo se vedno nujno potrebuje v sredini mesta več lepo opravljenih sob za nastanitev oficijev in uradnikov. Za nekoga višjega oficija je na nujno potrebna opremljena spalnica in sprejemnica s souporabo kopalnice in po možnosti tudi kuhinje. Prijava sprejema mestno glavno vložite na Mestnem trgu št. 27/III, soba št. 18.

Dva praznika na Rakovniku. 29. januarja, na god sv. Franciska Saleskega, ki je glavni patron Salezijanske družbe, bo v cerkvi na Rakovniku celodnevno čestovanje, ki se bo zaključilo avčer z pridigo in blagoslovom ob pol šestih. — V ponedeljek, 31. januarja bo god sv. Janeza Boske, velikega prijatelja mladine in ustanovitelja Salezijanske družbe. Pri slovesni maši ob 10 bo zbor zavodskih gojencev pel A. Lottjevo latinsko trizlasno mašo. Popoldne ob pol 4 govor in slovesne večerice. Nato polnočitev svetnikov v zavodski dvorani. Prijatelji vabljani.

Na živilskem trgu. Mrz, ki je zadnje dni prisiljen, je povzročil, da je na živilskem trgu nastopilo nekako zatijalo. Bliznajo se tudi zadnji dni v mesecu, ko navadno ni naveden gospodinjski večer, ker to pač ne dovoljuje kuhinjski mesečni proračun. Tudi razni prodajalci in branjelci so izostali zaradi mrz, ker vedo, da ni posebnega prometa in je praktično, da blago branijo v toplih skladiščih, kakor da bi ga vozili na trg in ga izpostavljali mrazu. Zadnje dneve, ko je bila snežna odeja še visoka, je bila velika težava z motovilcem. Na trgu ga ni bilo. Sedaj, ko je jug močno stisnil sneg, pa je že lažje nabirati motovilec po gredicah, ko ni snežna odeja tako debela. Zato je motovilec že prišel na trg in ga je nekaj napravil. Tudi ohrovt se sedaj lažje dobi. V sredo je bilo na trgu veliko ohrovtov, ki so ga gospodinje nade kupovale, poleg cvetlice kre ohrovt najbolj v kup. Velike so zalogo uvoženega korenja, pa tudi mnogo je na trgu domače zelene in kolerabe. Najbolje pa gre v promet kisto zelje in za tem kisto repa. Semenarice so sedaj preselili na prostor ob semenišču na Vodnikovem trgu, ko se biva povprečno ob stoletju. Za semena je začelo vladati veliko zanimanje. Po njem je od dne do dne večje povpraševanje, kajti še nekaj mesecev ali tednov, ko nastopi prvi čas, da se bo treba pripravljati za prva pomladanska poljska dela in je treba sedaj že vse poskrbeti, da bodo greda in sive primerno obdelane in da bo mogoče kaj na nje vsejati, kar bo prineslo primerno in dobre sadove.

Višji tečajni izpiti bodo na drž. klasični gimnaziji od srede, 3. februarja dalje po razporedu, ki bo objavljen od petka, 29. t. m. dalje v večji nove uršulnske gimnazije v Šubičevi ulici. — Ravnateljstvo.

V večerje bodo igrali v Drami »Očenaš«. Začetek bo ob 14. Cene so snižane. Na zamudite prelepe prilike! Vstopnice dobiti v predprodaji.

Strojevani tečaj. ene dve in trimesečni (dnevni in večerni) prične dne 4. februarja. Najuspešnejša desetsturna učna metoda. Specialna strojeplinska šola: največja mo-

derna strojeplinska, raznovrstni stroji, — Učnina zmerna. Informacije in prijave dnevno. Novi prospekti na razpolago: Trgovsko učilišče »Christofor učal zavoda«, Ljubljana. Domobranska 15.

VII. simfonistični koncert, ki ga bo dirigiral dirigent Drago Mario Siljanec, bo po večini povzvil nekaj del, ki so imela doslej pri koncertni izvedbi zelo velik uspeh. Predvsem se bo izvajala izredno lepa in melodiozna Schubertova Simfonija v b-molu, ki je znana pod imenom »Nedovršena simfonija«. Solist violonisti Albert Dermelj bo igral I. stavek Čajkovskega koncerta za violino in orkester. To delo je Dermelj v letosnji sezoni in imel z njim izredno velik uspeh. Med Rossinijevimi uverturami je prav gotovo najlepša in najzanimivejša ona, ki jo je napisal kot uvod k operi Viljem Tell. Iz domače literature pa bomo slišali Adamievec Scherzo. Simfonistični koncert bo v ponedeljek, dne 1. februarja ob pol 7 v ulični dvorani. Hraniti bomo, da bo v letosnji sezoni koncert v ponedeljek, 15. februarja, s popolnoma novim sporedom vodstvom Draga Maria Siljanca. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

»Vihar v kozarec«. Razdor med zaročenca, spor med najboljimi prijatelji, dva se ujeta na sodniji in se imata rada... branjeva in njen pesnik vse to se vplete v dan vse zabavni in prijetni komediji, katero bo uprizoril Rokodelski oder v nedeljo. Vstopnice v predprodaji od 10 do 12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petrankova 12/1 do 12.

Opozarjamo na koncert v frankiskanski dvorani in sicer popoldanski koncert, 2. februarja, v torek ob 16 nastopijo: Slavko Luk-

man, tenorist, Anle Anita, sopran, prof. Uhalid Justin, klavir. — Na sporedu bodo: Verdi, Puccini, Decapna, Schubert, Cesarini, Lehar, Paulčić, Pregelj, Flajsmann, Majerher, Tosti. Vstopnice se dobijo v predprodaji v trafikli Sever, Selenburgova ulica.

Gledališče

OPERA: Petek, 29. jan. zaprtje. — Sobota, 30. jan. ob 17: »Zemlja smehljajav. Opera. Premiera. Red premierski. — Nedelja, 31. jan. ob 16: »Thais«. Izven. Cene od 24 lir navzdol. — Ponedeljek, 1. febr.: zaprtje.

DRAMA: Petek, 29. jan. ob 15: »Hamlet«. Izven. Cene od 15 lir navzdol. — Sobota, 30. januarja ob 17.30: »Zaljubljeni žena«. Red B. — Nedelja 31. jan. ob 14: »Oče naš«. Izven. Cene od 15 lir navzdol. Ob 17.30: »Ples v Trnavcu«. Izven. Cene od 15 lir navzdol. — Ponedeljek, 1. febr.: zaprtje.

W. Shakespeare: »Hamlet«. Tragedija v petih dejanjih. Glavne vloge: kralj Klavdij — Lavar, Hamlet — Jan. Poloni — Cesar, Horatio — Nakret, Rozenkranc — Drenovec, Gildenstern — Verdonik, I. igralce — VI. Skrbinec, I. igralca — Ukmar-Boltarjeva, dva grobarja — Ispah in Plut, Fortinbras — Gregorin, Gertruda — Danilova, Ofelija — V. Juvanova, duh Hamletovega očeta — VI. Skrbinec, Rekliser, dr. B. Kreft, scenograf, inž. E. Franz, scenika glasba: B. Zebre, dirigenti: prof. F. Sturm.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Nedelja, 31. januarja ob 5 pop. »Vihar v kozarec«. Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo v ne-

doljo od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova 12/1 do 12.

FRANKISKANSKI ODER. Nedelja, 31. januarja ob 5 pop.: »Svoje glave«. Burka s peljem v trah dejanjih. Vstopnice v predprodaji v trgovini Štiglič in na dan predstave, v nedeljo, od 10 do 12 popoldne in dve uri pred predstavo pri dnevnih blaginjah.

RADIO. Petek, 29. januarja: 7.30 Lahtja glasba — 8 Napoved časa; poročila v italijanskini — 12.30 Ploče — 12.30 Poročila v slovenskini — 12.45 Simfonistična glasba — 13 Napoved časa; poročila v italijanskini — 13.15 Pesni in napavi — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Obranjenih Sil v slovenskini — 13.17 Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent Siljanec; glasba za rodalni orkester — 13.45 Pisana glasba — 14 Poročila v italijanskini — 14.15 Vojaske pesmi — 14.50 Komorna glasba — 15 Poročila v slovenskini — 17 Napoved časa; poročila v italijanskini — 17.15 Pesni in napavi — 17.45 Pisana glasba — 19 »Govorimo italijansko: poučuje prof. dr. Lehar — 19.30 Poročila v slovenskini — 19.45 Italijanska glasba v narečju — 20 Napoved časa; poročila v italijanskini — 20.30 Komentar dnevnih dogodkov v slovenskini — 20.30 Simfonistični koncert vodi dirigent Erede; v odmoru predavanje v slovenskini — 21.15 Zanimivosti v slovenskini — 22.05 Orkester pesmi vodi dirigent Angelini — 22.45 Poročila v italijanskini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnar: mr. Sušnik, Marjtin trg 8, mr. Deu-Klanjšček, Gospodarska c. 4 in mr. Bohin ded. Cesta 29 okt. 31.

V vsako hišo »Slovenca«!

A. Fogazzaro:

95

Palača ob jezeru

Opisala sta mu Marinino stanje in ga prosila, naj markizo prepriča, da se odpove slavnostnemu kosilu. Zdravnik je obljubil, da se bo kmalu vrnil.

Preteklo pa je precej časa, preden se je zopet prikazal v knjižnici. Njegov obraz je bil temen in ni obetal nič dobrega.

»Torej?« ga je vprašal Vezza.

Zdravnik je pogledal Silla in ni takoj odgovoril.

»Lahko govorite popolnoma prosto,« je pripomnil Vezza.

»Prav. Govorim kot zdravnik, brez kakih osebnih ozirov. Moje mnenje je, da je markizino stanje zelo slabo in le od vas je odvisno, če ne postane še slabše.«

»Čudno,« je pripomnil Vezza. »Danes zjutraj je bila popolnoma mirna.«

»Saj je tudi zdaj popolnoma mirna. V prvem trenutku sem si kar oddahnil in se že razveselil. Nekaj trenutkov pozneje mi njen mir ni bil več všeč. Po nocojšnjem napadu bi morala biti danes popolnoma izžrpana. Dejansko pa tega ni opaziti; samo nenavadno blede je in njene oči so črno obrobene. Ta mir nikakor ni naraven, ampak ga je dosegla le s silo volje. Govoril sem z njo o kosilu. Dejal sem ji, da zaradi svojega zdravja potrebuje mir in da bi morala ves dan ostati v svoji sobi.«

Zdravnik je zakrivil z rokami, kakor da bi besede več ne zadostovale, da bi z njimi izrazil misel.

»Priznam, da takega pogleda še nikdar nisem videl. V hipu je zrasla kar za celo ped in me napadla z vso silovitostjo. Prav za prav je napadla vas, gospod Vezza, ker je v bistrovidnosti, ki je pogostokrat lastna blaznežem, spoznala, da sem govoril z vami. Trudil sem se, da bi jo pomiril, a zaman. Končno sem ji moral obljubiti, da bo vse storjeno po njenih željah in da bom tudi jaz ostal pri kosilu. Ne bilo bi pametno, če bi nasprotovali željam bolnice, ki je prestala tako hudo krizo in ki je v nevarnosti, da bo dobila še hujši napad.«

»Torej?« je dejal Vezza.

»Mislim, da je najboljšje, da ugodimo njeni želji, čeprav priznam, da me to prav nič ne veseli.«

»A če bi se midva umaknila...«

»Ponavljam vam, da se mi to ne zdi pametno.«

Vezza je z očmi vprašal Silla za mnenje.

»Kar se mene tiče,« je dejal ta, »na noben način ne bom prisostvoval temu kosilu. Lahko ji sporočite, da se ne počutim dobro ali pa da imam preveč dela s pismi. Še boljše: odpotujem pred kosilom. Ker je markiza srečno prestala nocojšnjo krizo, ali ni boljše, da se odstrani vzrok razburjenja in tako prepreči nov napad?«

Zdravnik ga je nekaj časa gledal, ne da bi odgovoril. Nato je dejal:

»Vedite, da tudi če je vzrok napada uničen, ne smemo vzemirjati bolnico. Sicer pa nikakor ne moremo trditi, da se je popolnoma pomirila in da se je popolnoma oprostila blodenj, ki so jo privedle tako daleč.«

»Mislim, da se je oprostila; saj tudi sama to trdi.«

»Oprostite, jaz pa močno dvomim o tem.«

Oba sta ga vprašujoče pogledala.

Stal sem že pri vratih in hotel oditi, ko me je zopet poklical. »Hočete videti globoke gane?« mi je dejala. »Poglejte!« Zavihala si je rokav in mi pokazala tri rdeče pike. »Je mogoče umreti zaradi tega?« Začuden sem jo pogledal. »Ali mislite, da more to oditi duša? Meni se zdi, da je to mogoče. Neka skrivnost in neka misel sta že odšli po tej poti.« To je zadosten dokaz, da je markiza vse prej kot ozdravela. Treba je temeljito poskrbeti zanjo. Na vsak način mora čimprej oditi.

»Za to bomo že poskrbeli,« je odvrnil Vezza.

»Greste zdaj k Ivanki?«

»Da.«

Ob petih se zopet vidimo?«

»Da, ob petih.«

»Zelo sem vesel, da boste tudi vi tu.«

»Jaz pa odpotujem ob petih,« je pristavil Silla.

Videti je bilo, da Vezza s tem ni zadovoljen.

»Kdaj odide nocoj zadnji vlak v Milan?«

»Ob pol desetih.«

»Torej lahko ostanete tu vsaj do šestih in boste lahko videli, kako bo šlo z gostijo.«

Zdravnik je odšel. Ostala dva sta zopet sedla k mizi in nadaljevala s prekinjenim delom.

Veter je še vedno tulil okrog oglov in valovi jezera so divje pljuskali okrog hiše. Zdela se je, kakor da poželjevo in nestrpno čakajo smrti katerega tistih, ki so prebivali v Palači.

Cez nekaj časa je prišla v ložo Fani, za njo pa vrtnar, njegov sin Riko je eden izmed služab-

nikov. Nekaj časa so se pogovarjali, kakor da bi se posvetovali, nato so odšli in se vrnil v veliko temno preprogo, ki so jo razprostili po tleh. Kmalu nato sta dva služabnika prinesla na nosilih veliko množico cvetlic v loncih. Prinesli so tri majhne mizice in nekaj krasnih naslanjačev.

Prišla je tudi Marina, tesno zavita v bel šal, in dajala navodila, kako naj razvrstijo cvetlice in opremo. V tem je veter pojenjal in lezero se je umirilo. Ko je bilo skoraj vse urejeno, je Marina namignila Riku, naj gre z njo in se umaknila iz lože.

»Gospodi in norcem je pokoren tudi veter,« je zamrmrala Fani, ki je bila prepričana, da bo veter v trenutku raznesel vse, kar so pripravili.

Ob pol petih sta prišla iz knjižnice Vezza in Silla. Vstopila sta v ložo skoraj istočasno z zdravnikom. Vsi trije so presenečeni obstali in opazovali prostor, ki je bil urejen s toliko eleganco.

»Vse je uredila sama,« je dejal Vezza, ki je bil bolj zbezan kakor pa presenečen.

»Vrnem se v knjižnico,« je dejal Silla. »Ko napišem vse naslove, odidem po stranskih stopnicah.«

»Nikar ne odidite, lepo vas prosim,« je vzkliknil Vezza. »Če na noben način nečete jesti z nami, ostanite vsaj v bližini. Priznam, da me vsa zadeva silno skrbi. Morda pa le ni bilo prav, da smo to zadovoljili. Gospod Silla, prosim vas, ostanite vsaj v bližnjem salonu. Naredite mi to uslugo.«

»Prav,« je dejal Silla. »Grem torej v knjižnico po papir in bom nadaljeval svoje delo v salonu. A vedite, da bom takoj po kosilu odšel.«

SPORT

Finski drvarji so tekmovali

Iz Finske poročajo, da so priredili tudi letos zanimive tekme drvarjev. Tekmovali so s sekirami v rokah in šlo je enostavno za to, kdo bo nacepil več drv. Udeležba tekmovalcev je bila zelo velika in tudi časopisi so prinašali o uspehih veselih drvarjev obširna poročila. Javne tekme v cepljenju drv so na Finskem zelo popularne. Med podjetnimi možmi in fanti, ki si prizadevajo, da bi si zaslužili tako imenovano »Mortic« odlikovanje, je bil tudi nek 99 letni kmet, ki si je prizadeval, da bi se uveljavil vsaj med starci.

Samo v Helsinkih se je udeležilo veselega drvarjenja 20.867 tekmovalcev obojega spola. Nacekali so skoraj 25.000 mottijev lesa (motti odgovarja približno našemu kubičnemu metru). Najpridnejše drvarje so odlikovali z zlatimi kolajnam. Med gledalci je bilo videti tudi visoke predstavnike oblasti in tudi diplomatov ni manjkalo. Poročila vedo povedati o nekaterih odličnikih, ki jih je prireditev tako navdušila, da so tudi sami prišli za sekiro in poskušali srečo. Po približni cenitvi so nacepili pri teh svojevrstnih tekmah 850.000 kubičnih metrov drv.

Šport v kratkem

Na smuških tekmah v okolici Trienta se je zbralo nekaj najboljših italijanskih tekmovalcev, ki so tekmovali v teku na 18 km. Presenetil je skoraj nepoznani Vitalini, ki je premagal oba Compagnonija. Vitalini je zmagal v 1 uri 21 min.

Velikovaško športno okrožje je priredilo v nedeljo v Guštanju prve večje smuške tekme, na katerih se je zbralo 150 narašajnikov. V Kotljah so tekmovali v smuku in je dosegel prvo mesto med starejšimi Eckerhard, med mlajšimi pa Dretnik. Popoldne so tekmovali še v smuškem teku na 5 km, katerega se je udeležilo 26 tekmovalcev. Najhitrejši med njimi je bil J. Verdinek iz Guštana in je zmagal s časom 44 min. 3 sek.

Na Sljemenu pri Zagrebu je priredila hrvatska smuška zveza državno prvenstvo v klasični kombinaciji (tek na 18 km in skoki). V teku je zmagal Janko Šafar in s tem zagotovil tudi prvenstvo v klasični kombinaciji, čeprav je bil v skokih šele 12. Drugi v teku je bil znan Zingerlin, tretji pa Vukmanič. O Merklju čitamo, da se je odlikoval na skakalnici, kjer je dosegel znamenit 27 in 28 m ter si zagotovil prvo mesto v skokih.

Ni mala stvar, če berete o športni tekmi, na kateri ni bilo 7835 gledalcev — temveč tekmovalcev. Kje se je to zgodilo? Nikjer drugje, kakor na Nizozemskem, v domovini drsalnega športa. Nedavno so priredili tekme v hitrem drsanju na 60 km, katerih se je udeležilo skoraj 8000 drsal-

cev. S tem v zvezi nas zanima, kako bo letos s tradicionalnim tekom na drsalkah skozi 11 mest, na 200 km dolgi progi. Lansko leto je tekmovalo 600 oseb in 90 odstotkov jih je prispelo na cilj. Omembe vreden je tudi čas lanskega zmagovalca 200 km je premagal na jeklenih drsalkah v 8 urah 44 min.

General Homquist, vrhovni poveljnik švedske vojske je bil prvi, ki si je pridobil letos zlato odlikovanje dobrega smučarja. Pred dvema letoma je uspešno tekmoval za bronasto odlikovanje. Lansko leto za srebrno, nedavno pa se je udeležil smuškega teka na 10 km. Progo je presmučal v 1 uri 13 min. 40 sek. in s tem izpolnil predpisane pogoje za zlato odlikovanje. V svojem »smuškem generalu« imajo švedi vnetega pospeševalca smuškega športa v vojski.

Odlični čevlji iz — klobukov

Ni še tako dolgo, ko so tuji časopisi prinesli novico, da so v Budimpešti naredili zanimive poskuse, kako bi se dali iz človeških las, nabranih po brivnicah, izdelovati trpežni klobuki. Reš se je posrečilo iz las delati ne samo klobuke, pač pa tudi površnike. Sploh se zdi, da se človeški lasje izborni za izdelovanje tekstilnih izdelkov. Zdaj se tudi že v Bruslju prizadevajo, kako bi uporabili

to doslej tako malo upoštevano, a izborni in zelo koristno »surovino«. Bruseljski čevljarji pravijo, da je iz klobukov mogoče delati tudi odlične čevlje. Na bruseljskih ulicah takšni novi čevlji že zbujajo veliko pozornost, vidiš pa jih lahko tudi že po številnih izložbah.

4 metre dolgi črvi!

Črvi se človeku navadno zelo studijo, le ribičem, ki jih natikajo na svoje trneke, morda ne. Pa tudi njihove »simpatije« do črvov imajo svoje meje. Na svetu ne žive namreč le takšni črvi, kakor jih poznamo pri nas, pač pa še dokaj večji. Pravijo, da žive na primer v Avstraliji črvi, ki so dolgi najmanj štiri metre. To so povedali svetovnim potnikom avstralski domačini sami. Sicer so morda le nekoliko pretiravali, toda dejstvo je, da prirodo živalstva pozna nekega črva z imenom »megascorleides australis«, ki doseže dolžino vsaj nad dva metra.

Smotke iz hmelja

Nemški poročevalec iz Osla piše, da so tam začeli prodajati smotke, narejene iz hmelja. Pravijo, da so zelo poceni in da jih kadilci radi kupujejo tudi zato, ker jih lahko dobe brez nakaznic.

TEL. **KINO SLOGA** 27-30

Tudi nekoliko iz pustolovskega življenja!

»Trije pariški pustolovci«

V glavni vlogi: Florencio Parravicini, Tito Lusiardo.

Predstave od 14.30 dalje. Konec ob 20.15

TEL. **KINO UNION** 22-21

Burno življenje mladega dekleta iz francosko-belgijskih obmejnih krajev

»Med tihotapci«

V gl. vlogi: Pierre Blanchard, Annie Ducaux

PREDSTAVE:

ob delavnikih ob 16 in 18.15; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 18.30 in ob 20.30

TEL. **KINO MATICA** 22-41

Dnevno dvojni spored:

Ob 16.30 in 18.30 četvorica najpriljubljenejših igralcev: Franco Giachetti, Maria v. Tarnady, Pal Javor, Otello Toso v ljubzenski dramli:

»Rumeni pekel«

Ob 14.30 napet detektivsko-kriminalni film:

»Skrivnostna žena«

Igralec: Anneliese Uhlig, Paul Klinger, Herbert Wilk

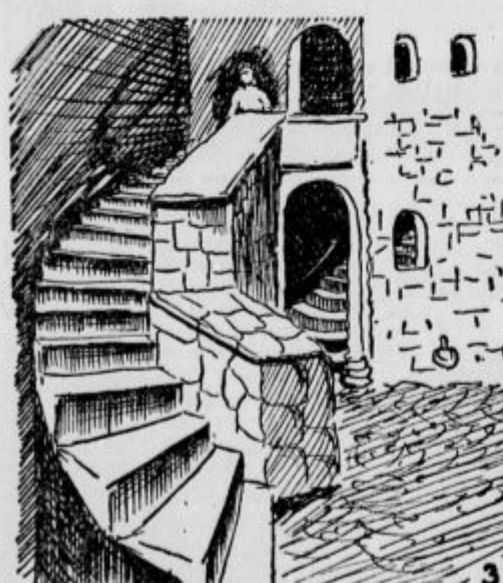
35.

35.

Utrujen sem dospel do močnih železnih vrat. Bila so zelo visoka in obita z žebli. Čudno se mi je zdela, da so bila samo priprta. Če ni to past! Po tolikih preizkušnjah in trpljenju sem postal previden.

36.

36.

Polahko sem težka vrata odrinil. Napeti sem moral vse moči. Ko sem zlezal skozi, sem obstal v močelni veži. Po prstih sem jo tiho prekoračil, vedno pripravljen, da skočim nazaj. Prišel sem do polžastih stopnic. Previdno sem se spustil po njih v hodnik, ki sem ga zagledal.

Sredi poklicnega dela je Vsemogočni nenadoma pozval k Sebi mojega preljubega soproga, nadvse skrbnega očka, dragega brata, svaka, nečuka in bratranca, gospoda

Srečka Vodopivca

rač. inspektorja Visokega komisariata

Pogreb predragega pokojnika bo v petek, dne 29. januarja 1943, ob štirih popoldne z Zal, iz kapele sv. Antona na pokopališču k Sv. Križu.

Namesto cvetja na krsto, prosimo, molite zanj in darujte za siromake.

V Ljubljani, dne 28. januarja 1943.

Zalujoči: Anka roj. Lavrenčič, žena; Ankica in Vidica, otroka; Poldi Zorn, sestra — ter družine: Zorn, Širca, Lavrenčič in Kunstek.

Za svojim možem je odšla v večnost po dolgi mučni bolezni, previdena z zakramenti sv. vere, naša skrbna mama, stara mama, sestra in taseca, gospa

Baica Josipina

Pogreb blage pokojnice bo v petek, dne 29. januarja 1943, ob pol 4 popoldne z Zal, iz kapele sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu. Sveta maša zadušnica bo darovana v župni cerkvi sv. Petra v četrtek, dne 4. februarja 1943, ob 7 zjutraj.

Prosimo tihega sožalja!

Ljubljana, 27. jan. 1943. Zalujoči družini Baice in Kvas

Po dolgotrajnem trpljenju nas je za vedno zapustil v 38. letu starosti, previden s svetimi zakramenti, naš ljubljani, dobri mož, brat in zet, gospod

Maksim Ropotar

višji finančni pristav finančne direkcije v Ljubljani

Na zadnji poti ga bomo pospremili v petek, dne 29. januarja 1943, ob 3 popoldne iz kapele sv. Kristofa na Zalah. — Sveta maša zadušnica bo darovana v soboto, dne 30. januarja 1943, v cerkvi Marijinega Oznanjenja ob pol 8.

Ljubljana, 28. januarja 1943.

Zalujoča žena PAVICA roj. REBERSKY in ostalo sorodstvo

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni Bog poklical k Sebi, prevideno s svetimi zakramenti, našo nad vse dobro in ljubo soprogo, mamo, taseco, staro mamo, svakinjo in teto, gospo

Ivano Avanzo

Blagopokojna leži na svojem domu, Vodnatska ulica 27, do 11. ure dneva pogreba. — Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, 27. januarja, ob 1/2 popoldne z Zal, iz kapele sv. Andreja k Sv. Križu. Maša zadušnica bo darovana v farni cerkvi sv. Družine v Mostah, v sredo, dne 3. februarja 1943, ob sedmih zjutraj.

Blagopokojno priporočamo v molitev in blag spomin!

Ljubljana, 28. januarja 1943.

Zalujoči: Alojzij, soprog; Lojze in ing. Stane, sinova; Sonja, sinaha; Bernardka, vnukinja — in ostalo sorodstvo.

Umrli nam je v 73. letu starosti naš dobri oče in stari oče, gospod

Nečemar Mihael

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 29. januarja 1943, ob pol petih popoldne z Zal, iz kapele sv. Nikolaja na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. januarja 1943.

Družine:

Nečemar - dr. Vidmar.